

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

==== Cijena u prodaji 1 K. ====
 Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
 Godišnja pretplata K 52.—
 Polugodišnja „ 26.—
 Četvrtgodišnja „ 13.—
 Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

==== Цена у продаји 1 К. ====
 Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годишња претплата К 52
 Полугодишња „ 26
 Четвртгодишња „ 13
 За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimski cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in arbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Hrvatsko-srbskim drugovima!

S današnjim brojem obustavimo neopozivo daljnje razpošiljanje „Našeg Glasa“ svima, koji za tekoću godinu nisu obnovili pretplate. Uprava lista se je odlučila s obzirom na raspust Saveza j. n. u Zagrebu, da pošlje „Naš Glas“ i nadalje svim prošlogodišnjim pretplatnicima. To je učinila radi toga, da podupre svoje hrvatsko-srbske drugove u njihovom boju, i jer se je opravdano nadala, da će se njezino požrtvovanje cijeliti te da će drugovi sve učiniti, da bude „Naš Glas“ usprkos raspustu Saveza odjekivao po svim našim pokrajinama uvijek u većem broju. Na žalost, dogodilo se je baš suprotno! Niti 1/4 lanjsko-godišnjih pretplatnika izvan Slovenije nije dosada pretplate obnovila. Nemoguće nam je list pošiljati besplatno još i nadalje, ako mu nećemo ozbiljno ugroziti opstanka. Žrtvovali smo teške tisućake u korist hrvatsko-srbskim drugovima, pošiljavajući im list do danas, docim smo ga obustavili u Sloveniji već s 4. brojem svima, koji nisu pretplate pravodobno ponovili. Nadamo se, da će se drugovi izvan Slovenije na to obazirati i odmah pretplatu uplatiti. Tko pako toga ne bi htio učiniti, neka nam plati barem sve do sada poslano mu brojeve, kojih

nije povratio. S tim nam, ako nas već neće potpirati, barem ne čini štode. Neka pomisli, da list stane novaca, tiskak je jako postupio, obećaje pak se opet podraženje paptra. Štediti moramo svuda i sa svacim, zato se ne možemo odreći niti jedne pare, koja nam pripada. Kod ispunjivanja sabiranih araka, raspisanih s 0. brojem, molimo, da se naslovi pretplatnika i darovatelja pišu jasno i točno. Svuda nek se navede i zadnja pošta. Poštni pečat na adrescima naputnica je više puta nečitljivo, zato neka svaki napiše na odrezak i zadnju poštu. Bez toga nam je nemoguće list pošiljati pod pravim naslovom te nije naša krivoda, ako pretplatnici lista ili uopće ne dobe, ili pak ga dobe jako kasno. Pretplatnici izvan Slovenije neka pošlju novac po naputnici, jer naše položnice nisu dopustne, a naputnic nemamo.

Drugovi, dopisujte, agitirajte i radite posvuda za „Naš Glas“! Svaki lahko koristi stvari s nabiranjem pretplatnika i prinosa za tiskovnu zakladu.

Osvjedočeni smo, da nam ove opomene hrvatsko-srbski drugovi neće upisati u zlo. Napisali smo ju s najboljom namjerom, da koristimo stvari, skupnosti a s tim i svakomu pojedincu.

Uprava „Našeg Glasa“ u Ljubljani
Vodnikov trg br. 5.

Skupština javnih namještenika u Zagrebu.

U nedjelju, 29. II. o. g. dopodne održana je u gradskoj vijećnici opća javna skupština zagrebačkih javnih namještenika. Dvorana gradske vijećnice i galerije bile su dupkom pune.

Predsjednikom skupštine izabran je neracclamationem dr. Benković. K dnevnom redu govorio je sudbeni vijećnik Stožir, koji je dokazao, da je rad razvrstane činovničke organizacije od uvijek bio ograničen na čisto staleška pitanja, a ispad bana Tomljenovića proti ovog staleškog rada raspustom organizacije i apšenjem javnih namještenika, da je jedno prosto političko nasilje, koje u sebi krije povredu

ustavnih principa i zlorabu uredovnih vlasti.

Ustao je protiv neistinitog pisanja stanovite štampe o pokretu javnih namještenika uopće, a naročito se osvrnuo na neistinito izvješćivanje te štampe o incidentu prigodom, kad je dionut politički pritvor proti poapšenih činovnika.

Skupština je jednodušno primila na znanje i odobrila, što ti javni namještenici nisu putem javne štampe reagirali na tendenciozne ispade, već prepustili ovoj skupštini, da o tom incidentu izreče svoj sud i tako predusretne, da se tom incidentu podaje ona važnost i da se podržaje na dnevnom redu što je ta štampa i htjela postići. Skupština prima na znanje, da su poapšeni namještenici izjavili, da ne će iz zatvora dok se jednako pro-

tuzakoniti politički pritvori kao prosta politička nasilja, ne dignu i za sve građane u Hrvatskoj i Slavoniji, protiv kojih se takova nasilja podržavaju — i to bilo tako, da se smješta predvedu pred sud, bilo da se puste na slobodu, a pri tom naročito naglasiti, da se time ne identificiraju sa političko-stranačkim stanovištem takovih napšenika, već da jedino ustaju na obranu ustavom zajamčene slobode građana, koja biva takovim nasiljima stavljena u pogibelj.

Skupština usvaja ovo stanovište kao ispravno, a podjedno prosvjeduje, da je ban Tomljenović već u svome odgovoru na tu poruku javnim namještenicima izjavio se tek o pritvoru nar. zastupnika Radića i tako prvi iskrivio izloženo stanovište javnih namještenika, kao da su oni tražili slobodu tek nar. zastupnika Radića, a da je tendenciozno prešutio, da traže slobodu za sve protuzakonito u političkom apsu držane građane, a naročito i za vodje radničkog pokreta.

Ustanovljeno je, da nijedan od poklika, koje ta štampa imputira javnim namještenicima, nije pao, dok je ta povorka bila čisto povorka javnih namještenika, već da su pali povici „Živio Radić“ i „Živio Sachs!“ tek onda, kad su se u ovom u tu povorku uvukli očito za takve poklike naručeni elementi.

Nakon što se izredalo više govornika na dnevni red, prihvaćena je jednoglasno rezolucija, kojom se ustanovljuje, da je ban Tomljenović u potpunom nerazumijevanju i bez pravog državničkog naziranja napose i na pokret javnih namještenika, isti nastojao bezobzirnim ispadima i nasiljem skrsiti. U toj rezoluciji javni namještenici mole sadašnju vladu, da ukine tu protuzakonitu neosnovanu naredbu bana Tomljenovića, kojom je savez javnih namještenika razvrstati i tako ovaj opet uspostavi te da požuri propisno končanje disciplinarno istrage, inscenirane protiv javnih namještenika u povodu njihovog decembarskog pokreta. Nadalje rezolucija odobrava, da se uvede kazneno sudski protiv radi zločina zlorabite uredovnih vlasti protiv onih, koji su se ogrješili gore spomenutim nasiljem, a napokon rezolucija osuđuje istupanje „Riječi SHS“ protiv javnih namještenika i njihove organizacije, kao nedolično ozbiljne štampe i apelira na novinarsko društvo, da ne prodje utke preko te po sebi ružne i za naš javni život toli štetne pojave.

Na predlog ravnajućeg učitelja Nemeteta usvaja skupština, da se posebnim izaslanstvom zamoli ban, da na najvišem mjestu odlučno istupi protiv nastojanja dosadašnjih odgovornih i neodgovornih elemenata, da javne namještenike Hrvatske i Slavonije prikažu kao lojalne i državno destruktivan stalež — da bude vjernim tumačem pune i iskrene vjernosti i odanosti javnih namještenika Hrvatske i Slavonije prema državi i narodnoj dinastiji, — te da se javni namještenici priključuju vrućoj želji zagrebačkog građanstva, da doskora u svojoj sredini dostojno pozdravi Njegovo Visočanstvo Regenta i tu svoju odanost i vjernost iskreno i u punoj mjeri neposredno zaslavedoči.

Time je skupština zaključena.

Kocmur J. (Maribor):

Birokracija.

Najbolj obširen in najbolj zanimiv, a za vse potrepzljive davkoplačevalce najbolj p o d u č e n del »Službenih Novin« je onaj, kjer se objavljajo imenovanja, ali srbski povedano »postavljanja« — ukaznih uradnikov. Koliko skrivnosti tiči za večino teh tako številnih imenovanj! Koliko razočaranja pri onih mnogoštevilnih, ki zaman iščejo svojega imena!

Vse to nas danes ne briga. Zanima nas pa dejstvo, da se pod krinko namišljenih »nujnih« državnih potreb dan na dan imenuje trume uradnikov, ki so gotovo vsak za se prav potrebni, ter da se kopljuje urad za uradom, kateri z veliko težo bremene na državljane, ki morajo ta velikanski in dragi uradniški aparat plačevati. Zračunalo se je pri zadnji povišici draginjskih doklad tem državnim uslužbencem, da bo samo to zboljšanje stalo državo okolo ene milijarde na leto. Ker je povišek znašal 100 odstotkov, je domnevati, da samo vzdrževanje uradniškega aparata stane državo poprečno letne 2 milijardi! Navzlic temu dejstvu pa prinašajo Službene Novine dan na dan nova imenovanja, nove urade, nove oblasti, nove generalne in negeneralne, državne in deželne, mejne in notranje inšpektorje, načelnike, predstojnike, upravnike, komisarje itd. itd. Ako bo ta poplava s temi mogočnimi in nemogočnimi funkcionarji še dalje trajala, in ako bo srečna Jugoslavija imela še eno leto tako modre in »deljavne« državnike, bo število uradništva tako naraslo, da bo kmalu zmanjkalo — paslovov.

Naj pa ne misli prijazni bralec, da smo menda nasprotniki javnih nameščenec s tem, da grajamo način, kako sedaj mrgoli teh imenovanj. Uprava, in sicer urejena uprava je predpogoj dobrobiti vsake države, kot pa gleda vsak privaten podjetnik, da v svojem podjetju izhaja z najnižjo režijo, bi tudi skrb pravih vladalcev morala biti, da se tega načela drži v državnih podjetjih — v celokupni upravi. Ne število, temveč sposobnost in realna potreba naj bodo merilo pri nameščanju v državne urade. Malo in dobrih — ali dobro plačanih uradnikov več izda — in manj stane — nego regiment več ali manj po raznih stricli vtihotapljenih privrženec in podrepnikov.

Clovek bi mislil, da mora pri tako številnih uradnikih in nameščenih naša država res vse prav uzorno funkcionirati, tako, da se nam za drag denar vsaj »dobro postreže«.

Ozrimo se naokolo! Prideš na kolo-dvor in mrgoli ti raznih državnih organov z novimi »sajkačami« ali brez njih. Tu vidiš železničarje, financarja, poštarja, policaja, žandarja, carinika, tam zadej dektiva, policijskega uradnika, oficirja, vojaka itd. Gorje ti, ako si se morebiti »pregrešil« proti kaki najnovejši naredbi, katera je morda izšla v včerajšnjih »Službenih Novinah«, ali je še nisi bral, ker rabi pošta iz Beograda — radi »preurejene« poštne uprave — celih deset dni; ali pa je nisi bral, ker je natiskana samo v cirilici, katere se nisi nikdar učil. Železnica je svoje tarife že podesetorila ali vagon blaga potrebuje 1-2 meseca iz Banata, ako sploh pride. Vse to samo vsled »urejene« železnične uprave in preobilnosti premoaga.

Ako si tako srečen, da dobiš vagon blaga iz inozemstva ter si ga z velikim trudom in nelzmernimi stroški srečno privedel na postajo, kjer je carinski urad, hop — tu si zašel v Karibdo. Če je prevoz n. pr. iz Trsta trajal dva dni, moraš čakati na milost »carinarnice« vsaj par tednov, da smeš plačati velikansko carino, ki se ti ima odmeriti na podlagi srbske tarife.

To pa na vse zadnje ni pri tem še največje zlo. Rad ali nerad, bi plačal še tako visoko carino, saj je dolžnost državljanca, da zadosti zakonu ter plača »kar je kraljevega«! Ko si pa morebiti po preteku več dni vendar prišel pri carinarni na vrsto, da se ti tvoje blago odpravi, tedaj se začne tvoja križeva pot. Blago si namreč dobil v zameno za blago, ki si ga v kompenzaciji izvozil in nisi dobil fakture. Neizprosn carinski urad ti pa blago noče ocariniti, dokler ne prineseš vseh v car. zakonu zahtevanih papirjev, mej katerimi mora biti tudi originalna faktura (in če bi bila tudi potvorjena!) brez katere carinski urad noče ocariniti blaga iz razloga, ker ne pozna njega — vrednosti navzlic okolnosti, da se carina ne odmerja po vrednosti, temveč po teži. Ne pomagajo ti prošnje niti najboljši razlogi in dokazovanja. Brhki »činovnik«, ki upravlja carinarnico, ti rezko in odločno odgovarja: »nema zakonske osnove, ovo propisuje carinski postupak«, besede, ki ti done na ušesa kakor Dantejeve »lasciate ogni speranza«, ko je prihajal v — pekel.

Ne preostaja ti drugega nego mirno počakati, pustiti blago ležati v magacinu ter pisati po fakturo. Ako si jo po daljnih desetih dneh pri sedanjih tako urejenih poštinih zvezah dobil (in naj si bo tudi fingirana) podaš se zopet na carinski urad misleč, da boš takoj odpravljen. Ali tudi to pot se varaš. Iznajdljivi srbski upravnik zahteva sedaj »uverenje porekla«, ker navzlic tovarnih listov in fakturi, izstavljenih v Trstu on ne veruje, da prihaja blago od tam. Volens nolens — ugrizniti moraš v kisló jabolko in čakati, da ti pride potrdilo iz Trsta, kar traja zopet deset dni. Ali še ni odrešitve. Predno dvigneš blago, ga moraš zakonito — deklarirati. Tega pa ne smeš sam, ker nisi zato »ovlaščen«, temveč samo za to privilegirani deklaranti. To sta menda sedaj v Ljubljani samo špediter Rancinger in tvrdka »Balkan«. Na to se ti je obrniti, da ti odpravi jo blago, kar se pa bo zgodilo šele čez nekoliko dni — kadar namreč prideš na vrsto, kajti tu mora iti »zakonito« vse po vrsti.

Po preteku 30-40 dni se ti torej blago nemoteno izroči ocarinjeno in z dolgim računom na vseh mogočih troških kakor: prevoznina, carinska posredovanja, stoj-

nina, ležarina itd. Ti postranski stroški sami znašajo svoto, da se ti lasje ježijo. Ali kaj hočeš: Boga zahvali, da si odpravljen; troški itak ne pridejo v poštev v današnjih veržniških časih, saj se itak prevržejo na konsumenta!

Lahko bi pisali že ad infinitum, kako »nujno potrebni« so vsi uradi in uradniki in kako »nujna potreba« je, da se ta birokratska navlaka še pomnoži tako, da ho sama sebi v zadrego. Smelo trdimo, da je pri nas sedanja državna uprava tako uzorna, da nam jo bodo kmalu zavidali celo — Kitajci.

Poštari.

Čitam u Vašem cienjenom listu od 12. februara broj 6 dopis nepoznatog pisca, koji se tuži, da uz svu želju ne može da drži Vašeg lista, koji je preskup za njegovu plaću K 15 na dan. To mu moram priznati, da teško živi, ali navesti ću još jednog državnog namještenika, koji ne da nemože držati tog skoro jedinog našeg glasila, već nemože da i diše uz svoju plaću. To je poštar iz Hrvatske i Slavonije (zagrebačkog ravnateljstva). Ti su ljudi tako zaboravljeni, da nema pod kapom nebeskom zaboravljenijeg. Koliko nepravda moraju da vide ti ljudi! Njihovi kolege za isti posao uz istu kvalifikaciju, (ali ako slučajno služe na erarskim pošt. uredima) dobivaju razne doplatke na plaće, dodatke na skupoću i t. d., ali namještenik na „nerarskoj“ (onda čigova je?) pošti ne dobivaju ništa. Njihova je plaća ona ista, koja je bila u 1913., koju im je mađarska uprava dala. Silne molbe sklonule su bogove, da nakon godinu dana doznače doplatak oko 50 K mjesečno. Poštar, koji služi na III. i II. razreda pošti, dobiva sada dnevno s doplatkom od 6—8 kruna. Šaljemo deputacije ali nam se neda, da se pošteno iziadamo, jer zato „nema vremena“, a ako se već dopusti, odbacuje nam se „vama netreba, vi ste ovog rata trgovali.“ Kakvi je to odgovor? Koliko su (da izbjegnú gladi) trgovali odnosno pronašali živež železničari, pa jeli njihov ministar odbio ih? Ne uživaju li oni danas lepe doplatke? Dobro! pa ako su trgovali nekoji pošтари, koji su se u tim časovima nalazili na dobrim točkama, zašto da za njih trpe stotine drugih namještenika? — S druge nas se strane odbija time, da smo vezani uz ugovor. Pitamo, može li nas još i danas vezati ugovor propale mađarske uprave? Pitamo, zar ćemo po uzoru mađarske uprave orijentirati se? Pitamo, zašto u našoj mladoj državi nije jednako plaćeu svaki koji jednaki posao radi? Zašto da u Sloveniji drukčiju plaću imade poštar nego u Hrvatskoj. — Znamo, reći će se, to treba sve preurediti, a za sada mora se voditi, kako se je našlo od razasule Austrougarske. Pitamo, hoće to „za sada“ uvijek trajati? Mi smo odmah kod prevrata tražili, da nas se erarizira i obećano nam je to bilo, akoprem uz pripomenu, da će to malo teže ići. — Zar ta silan posao od erarizirati par sto ureda tako je težak posao?

Ove dane čujemo, da se je počelo raditi na novom uredjenju naših plaća (hvala bogu) i to na temelju prometa od 1919. Što će iz toga izaći, znatizeljni smo! U 1919., gdje je promet takorekne obustavljen i tvornice tek počimaju funkcionirati, iz ove mrtve godino hoće da nani urede plaću. Nije li to hotomično uskraćenje? Zašto se ne uzme — kada te već erariziranje tako teško — promet uz-

mimo 1914 ili bilo koje godine prije rata za uredjenje temeljne plaće. Zar neće 1921. i t. d. opet biti takov promet kao i prije rata, ako ne dvostruki? — Koliko će vrijeme proteći, dok se to uredi? Zar da opet moramo da skapavamo od nevolje? Zar se nitko ne može sjetiti, da smo nagi i bosonogi, da smo i mi ljudi, koji inademno pravo na život? — Molimo narodno predstavništvo, da svrnu pogled na naš kukavni položaj, da poradi na tom, da dobijemo doplatke, koje uživa i oružnik i financ i željezničar i običan stražar.

Radi opisanog položaja, gosp. uredniče, ne možemo da riskiramo držati ni glasilo „Naš Glas“, već moramo, da ga posudjujemo od bilo koga ili da na čas kriornice prije izručenja pogutamo njegov sadržaj. — Ostajem s veleštovanjem

S.

KOVIC:

Sodna pisarna.

V nedjelju, 14. t. m. ima društvo sodnih pisarničkih in zemljiškoknjižnih uradnikov svoj redni običi zbor. Dolžnost vsakega tovariša je, da se tega zbora udeleži. Ne gre le za golo popolnitev odbora, gre za več. Treba je, da se tovariši med seboj dogovore, kaj hočejo in česa nočejo. Govoriti bo treba po našem mnenju na vsak način o preuredbi sodne pisarne. Službena pragmatika sama je v tako tesni zvezi s to preuredbo, da povoljna rešitev zadnje brez korenite preuredbe prve ni mogoča. Pri tem pa je sodelovanje vseh, ki žele koristi stvari in sebi, neobhodno potrebno. Odbor sam ne zmore vsega. Treba delati vsakemu. Več glav več ve! Vsi vse, posameznik le nekaj, vsega nihče in naj si je v odboru ali ne. Treba je predlogov, nasvetov od vsakega in vseh. Izbrati najboljšo, napraviti načrt, to naj bi bila naloga odbora oziroma v to izvoljenega odseka. Le na ta način se da napraviti kaj, kar bi se moralo vpoštovati in bi rodilo uspeh za vse. Pri delu ne sodelovati in napravljeno kritikovati ni težko; zabavljati, zakaj se tega in tega ni napravilo, zakaj se je napravilo tako in ne drugače — bolje, ne pa povedati, kako naj bi se naredilo bolje, to ni umetnost. To zna vsak. Delo prepuščati drugim, včasih pozabljati, je sicer prav komodno, lahko, a častno ni! Zgodi se to največkrat od onih, ki se za društvo sploh ne brigajo, ki stoje ob strani, puščajoči delo in odgovornost drugim, za se pa zahtevajo le sadove uspehov dela drugih in pravico kritike. To se mora nehati! Mislimo, da je pred vsem dolžnost vsakega, da pripada organizaciji, jo podpira gmotno in z sodelovanjem. Tako koristi celokupnosti in sebi. Pasivnost ne koristi nikjer in nikomur, temveč le nesebično in vztrajno delo. Tega pa je toliko in tako raznolikega, da bodo vsi oni, ki jih danes ni v naših vrstah, imeli prilike več kot dovolj, dokazati, če to delo opravijo, da znajo delati in sicer bolje delati kot tisti, ki so delali doslej, ki pa se tudi v bodoče delu ne bodo odtegnili. Tedaj tovariši, proč s pasivnostjo, vsi v društvo, vsi na delo, vsak za vse in s tem zase!

Druga dolžnost vsakega tovariša pa je, da si naroči naše stanovsko glasilo „Naš Glas“. Program lista je znan. Odboravati ga mora vsak. Le čuditi se moramo, da je sploh mogoče, da se še dobe med nami tovariši, ki jih „Naš Glas“ ne

šteje med svoje naročnike. Povdarjamo, da je to naše glasilo, ki naj zastopa naše interese in da je dolžnost vsakega tovariša storiti vse, da se to glasilo okrepi, postane močno in na vse strani neodvisno. Naj ga ne bo med nami tovariša, ki bi ne bil njegov naročnik. Žal, da temu ni tako! Lepo število tovarišev ne smatra za potrebno, podpirati list. Ne zavedajo se, da s tem škodujejo celokupnosti in sebi. List mora uspevati in bo uspeval le tedaj, če bo gmotno dobro podprt. Podpira ga, kdor ga naroči, plača malenkostno naročnino, mu pridobiva novih naročnikov, pridno dopisuje in zbira prispevke za tiskovni sklad. Poznamo tovariše, ki so z veliko vneto plačevali „Gratzer Tagblatt“, „Tagespost“ in z navdušenjem nosili po žepih te in druge take grobokope našega naroda, ki pa danes ne smatrajo potrebnim, podpirati naše domače stanovsko glasilo, kojega namen je, koristiti vsem državnim namješčenem. Takih „Dollinscheggov“, ki bi še danes zaljubljeno pogledovali preko naših severnih mej, med seboj trpeti ne smemo, trpeti ne bomo in si bomo štelj v našo narodno in državno dolžnost pomagati jim, da spravijo tja, kamor jih morda vleče srce, tudi svoje želodce.

Neopravdani porez na J. N-e.

Naredbom povjerenika za socijalnu skrb od 24. novembra 1918, br. 93., obvezani su uz ostale službodavce, koji imadu kod okružne blagajne za osiguranje radnika, osigurati svoju služinčad i radno osoblje, takodjer i javni namješteniki, da osiguraju svoju služinčad kod iste blagajne. Banskim su naredbom od 19. septembra 1919, br. 5888, soc. pol. izmijenjene neke ustanove dosadanjih propisa. U glavnom u »povišenju« osigurnine. Dok je primjerice po prijašnjoj naredbi službodavac plaćao za služavku, kojoj je davao na mjesec K 80 uz stan i hranu, morao za nju platiti osigurnine mjesečno K 9,45, morao po kasnijoj naredbi plaćati K 12,69, to jest preko jedna šestina iznosa njezine mjesečne plaće, a to čini na godinu više od K 150, doduše za današnje prilike »malenkost«, kazati će tkogod. Jest malenkost, za ratne dobitnike, verižne trgovce, švercere i svakaku drugu čeljad, ali za javno namješteništvu je isto osjetljiv i neopravdan teret. Da, odgovoreno mi je jednoč na spomenutoj blagajni: Polovinu toga iznosa ima da plati služavka sama. Jest, ona će to platiti, ali opet iz kese službodavčeve, jer će joj za ta iznos morati povisiti plaću. Lahko je trgovcu, obrtniku, tvorničaru i sličnim službodavcima i veću osigurninu plaćati, jer si on to odmah i više struko nadomjesti. A pitam kako će si J. N. taj manjak nadomjestiti? Uzeo sam gore kao primjer samo plaću od K 80, što je u ostalom danas već velika tijeckost, jer najobičnija služavka, koja jedva kakav kućni posao hoće da razumije, traži barem 100—120 K. Ne govorim ovdje o kuharicama — na takav luksuz rijedko koji J. N. smije da pomisli, nego o običnim služkinjama, koje je primoran J. N. sa malo većom obitelju da drži.

Nisam u principu protiv osiguranja naše služinčadi, dapače je to vrlo potrebna socijalna uredba, nu — okrenimo sada stvar, tko osigurava nas J. N.—e. za slučaj bolesti? — Istina, na predstavlju

»Udruge javnih činovnika« u Zagrebu od 7. maja 1919, podnešenu povjereničtvu zem. vlada za zdravstvo, odgovorila je zem. vlada, da »dozvoljava načelno u svakom obzira vrijednom slučaju«, kada zem. činovnici zamole pogodnost u plaćanju opskrbe u javnim bolnicama. Dozvoljava se pače bezplatna opskrba u — trećem razredu! Dočim se pogodovna opskrba za drugi i prvi razred mora u svakom slučaju tek zamoliti i potreba obrazložiti, jer da tobože zem. sredstva nedopuštaju da se to redovno čini — ta tko ide u bolnicu od objesti! Služavka ima a priori pravo bezodvlačno na bezplatnu opskrbu u bolnici, a njezin službodavac J. N. koji je za nju tu opskrbu platio, mora tek moliti i trčkarati od Poncija do Pilata, te obrazlagati svim i svatim, da mu se dozvoli tek pogodnost prvoga ili drugoga razreda, ako neće da bude u istoj sobi sa svojom služavkom, jer njega njegov službodavac — zemlja, kojoj služi, ne mora osigurati za slučaj bolesti, kojoj je takodjer često uzrok njegovo zvanje i rad za zemlju i narod! — Napokon još nešto. Poznato je, da se naš narod i slojevi pučanstva, iz kojih se regrutiraju služavke, boje bolnice kao vrag tamjana, te će radje prije otići kući na pol mrtva služavka, nego da ide u bolnicu. A savjestna će i inteligentna domaćica i sama, već zbog osobnog interesa paziti, da joj njezina pomoćnica ne oboli, ako ustreba i sama ju liječiti i njegovati. Tako otpada samo maleni postotak na one, koje zaista izrabe uplaćenu osigurninu. A sav onaj ostali postotak, koji je vrlo velik, dužni su takodjer J. N. doprinasti, a korist ima od toga Bog zna tko?!

Apeliram stoga ovim pućem na pozvane faktore, da se skine sa J. N.—a ovaj po njih skroz neopravdan teret ili da se barem znatno snizi na 1—2 K mjesečno, što bi napokon svaki rado doprinjeo, a bilo bi potpuno dosta za postignuće svrhe. — Kroz 26 god., što držim u kući služavku, a bilo ih je barem 10, nisam ni filira potrošio na njihovu bolest, niti je koja bila u bolnici na tuđi teret, a takovih slučajeva ima vrlo mnogo. Ako je pako u istinu krivnjom službodavca služavka oboljela, što će u ostalom svaki liječnik moći ustanoviti, to ga već sama savjest, a na koncu i oblasti mogu prisiliti na nošenje bolničkih troškova one osobe, koja mu je svoje zdravlje žrtvovala.

Javni namještenik.

JOSIP BARAČ (Split):

Novine.

Dobro gledaj stoku svojoj,
i staraj se za stada svoja.

Solomon 27, 23.

Credat Judaeus Apella!

Horac S. I, 5.

Posetih vam danas Narodnu Mehanu, da novine čitam pomno po tenanu, da mirisnem cveće narodnih trofeja, političkih zvezda, džina, korifeja što se danas krile po našem nebu, Premci Paladinki, Jupitru i Febu. Što nam svetlost, znanje i poštenje dele i nad srećom bdiju Otadžbine cele!

Čitam, vrtim, šaram i beleške mećem, iz novine jedne u drugu vam krećem, svuda šušte vidim psovke i rugobe, lupeštva i kletve, klevete i zlobe! Menjam lampu, stupce, mećem naočale.

ai vam nadjem opet pogrde i jale!
U zadnju se mašim Dijogenske sveće,
ne bil s njome bio zahvalnije sreće:

Lopovi, kalaši, nitkovi i vuci,
haramije, lašci, žderčine, hajduci,
činovnici, skoti, narodni derači,
nhode, kuluci, hulje opadači:
Jedne stranke sveci, drugoj sn prokleci,
razbojnici prve, u drugoj su sveci!
Al čestiti ljudi neće, da nam lažu:
Narod naš je pošten! Što novine kažu?!

J. T.-r.:

Kam?

V zadnjem času se vse češče pojavlja vprašanje, v kateri stranki naj se organizira uradništvo. Tudi v tem listu se je to vprašanje obravnavalo; če srečno, to bomo videli. Ta članek noče biti polemika z razmotrivanji gg. Kremenca in Kremžarja v zadnji številki tega lista. Moj namen je le in edino to, da opozorim, da ne gre, da bi uradništvo kot skupina in stan izbiralo med strankami svoj uljnjak po ugodnosti, ki jih stranke uradništvu obetajo. Če bi bile obljube strank uradništvu kriterij za izbiro političnega prepričanja, potem bi postalo uradništvo politična vlačuga, služeča danes enemu, jutri drugemu, kdor več da. Da uradništvo kaj takega noče postati, je jasno. Zato pa tudi programov raznih političnih strank ne sme presojsati po tem, kakšno stališče zavzamejo glede uradništva, kaj uradništvu nudijo in s čim mu jamčijo za izpolnitev obljub.

Človek ne sme biti, posebno v političnem oziru ne, samo materijalist. Uradnik pa še posebno ne, ker ima vsled šol in študij tako izjemno stališče med stanovci, da je njegova dolžnost, da jim je v pravosti in kulturi učitelj, ne pa zvodnik. Hočem reči, da mora uradnika in posebno njega voditi v razmišljanju o političnih strankah in njihovih programih ne samo obzir na sedanjost, temveč tudi skrb za bodoče rodove, ne samo materijalizem, temveč tudi idealizem, boljše povedano: ne samo skleda, temveč tudi ideja.

Mnenja sem, da uradnik, ki se čuti s Kremenom tako vzvišenega nad delavcem, ne sme biti v idealizmu za njim in pod njim! Ako vodijo delavske batalione težnje po lepši bodočnosti zanamskih generacij, potem tudi uradnik ne sme misliti samo na sedanjost, temveč tudi na prihodnost potomcev svojih otrok.

Z drugimi besedami:

Tudi uradnik mora izbirati med političnimi strankami po tem, kaj hoče stranka glasom svojega programa, — ki ni mrtva teorija, temveč živo življenje bodočnosti kot vse teorije! Kaj hoče stranka storiti za bodočnost in kakšno hoče, da naj bo življenje, če že ne naše pa vsaj bodoče družbe.

Kdor hoče, da naj družba še nadalje obstoja iz kast, pojde za Kremenom, ki ne vidi nikjer brezpravnosti, samo enakopravnost povsod, obenem in v istem hipu pa že sam svoj stan višjih kategorij, duševni kapital, stavi nad nižje kategorije, duševni proletarijat, zadaj tam nekje pa je delavec; kdor pa hoče, da bo iz vseh teh ljudi ena družba, koji člani si bodo bratsko podajali roke, razdeljevali delo po nagljenju in zmožnosti in ustvarjali življenje, ki ne bo poznalo zlatih ovrtnikov, temveč le medsebojno spoštova-

nje in uvidevnost, ta pojde pa za nar. socialistično stranko.

Pregovarjati koga, posebno pa uradnika, ki ima sam popolno zmožnost kritične presoje, kam naj gre: je pa neokusno. Mušic enodnevnic ne potrebuje nobena stranka.

Duhovi.

Naši članki in notice, ki bičajo razmere pri carinarnah, so „Domovini“ neljubi, dasi priznava, da so ji krivice znane. Ni ji prav, da se o razmerah, ki jih čutijo z vsemi svojimi posledicami, ne le stranke in razna transportna podjetja, temveč predvsem i naši carinarji, razpravlja v našem listu.

Vsa neljuba razkritja o že dovršenih protekcijah in stalno se ponavljajočih zapostavljanjih, in drugih gorostasnostih bi bila gotovo izostala, če bi se bila vpoštevala enakopravnost in če se ne bi uveljavljala samovoljnost gotovih faktorjev, ki neté namenoma nezadovoljnost med slovenskim in hrvatskim delom carinarjev. Da bi pa k vsem gorostasnostim, batinam in brcam potrpežljivo molčali, ker so pristno „jugoslovanske“, tega naj se pa od njih ne pričakuje. Hočemo res demokratsko, pravično in napredno Jugoslavijo; absolutizem, reakcionarstvo in srednjeveško uveljavljanje zastarelih in naš napredek uničujočih sistemov pa energično zavračamo. Iz golega samozatajevanja očitnih krivic, ki povzročajo moralno in gnotno propast naših carinarjev, ne moremo zamolčati, zaradi sistema, ki je v toliko kvar državi, državljanom in prometu, ne bomo molčali, dasi se nam očita „dunajski duh“. Vprašamo le neprijatelje „tega duha“: Kak „duh“ je to, da mora oženjen uradnik oditi s svojega stalnega mesta, živeti ločen od svoje družine, a na njegovo mesto sedi več mladih samcev? Tozadevne prošnje učinkujejo ravno nasprotno. Uradnik A se premesti iz L. v M., uradnik B iz M. v L., oba sta očeta mnogobrojne družine. Ker nihče ne more najti stanovanja na novem službenem mestu, prosita, da se premeštev prekliče, s čimer bi bilo lahkotno obema ugodeno. Nalašč ne! Živita ločeno od svojih družin! In taki primeri niso redki. Dogodilo se je že večkrat, da so bili družinski očetje tekom pol leta brez pravnega in pravega povoda imperativno tudi že dvakrat premeščeni, samci so pa ostali na svojih mestih. Kako to gnotno uničuje prizadete, je pač jasno. Prošnje, intervencije in resolucije so glas vpijučega v puščavi. Rešitve ne dožive! Kako zaupanje naj ima pod takimi okolnostmi uradnik do uprave?!? Kak „duh“ je to, da uradniki ne dobe nikakih doklad za vršitev nočne službe, ko je vendar znano, da je taka služba mnogo napornejša? Kak „duh“ je, dalje, da se za večdnevno spremljanje in revizijo vlakov med vožnjo dobe pristojbine, ki zadostujejo komaj za enkratno kosilo, a da čakajo uradniki še na izplačilo teh in selitvenih pristojbin že nad polovico leta? S čim naj krijejo tekoče izdatke? Kako naj nazivamo dejstvo, ko se uradniku odtrguje plača brez vsakega disciplinarnega postopanja? Gorostasnosti in nepravice bi našli lahko še nebroj. Kot klasičen zgled naj navedemo za danes le še, da so mlajši in neizkušenejši uradniki nadrejeni po letih, službeni dobi in zmožnostih sposobnejšim. Narobe svet! In take krivice naj molče prenašamo!? Takim izrodkom naj pojemo morda še hvala?

Proč s korupcijo, nepotizmom in protekcijonizmom! Red in pravica, poštenost in kulturnost so načela, za katera se bomo in od katerih ne smemo pod nobenim pogojem odnehati, če hočemo, da bo naša Jugoslavija res vsem državljanom enakopravna mati!

Vestnik.

Zahtevamo uradniških zastopnikov! V „Našem Glasu“ se je odprl predal, v katerem podajajo stanovske organizacije svoja mnenja glede bodočih občinskih in državnoborskih volitev. Naj povejo tudi nižji državni uslužbenci svoje tozadevno mnenje: Kot državni činitelji se zayedamo svojega službenega razmerja do države in se ne pustimo od strankarskih voditeljev preslepiti. Vemo, da nas strankarski velikaši poznajo le takrat, kadar se jim pustimo izkoriščati v njih sebične namene. Vsak nižji uslužbenec bo volil pri prihodnjih volitvah po svojem prepričanju. Povemo pa, da bomo postavili pri državnoborskih kakor tudi pri občinskih volitvah svoje zastopnike. Od strani politikov, ki so prišli v Jugoslaviji na krmilo, se nam, še nobeni naši prošnji in skromnim zahtevam ni ustreglo. Prošili smo za nameščenje pomožnih slug po enoletnem zadovoljivem službovanju, za dosego poduradniških mest po gotovih letih in stavili še več drugih skromnih prošenj. Vse te prošnje so ostale do danes nerešene in so šle najbrže vse v koš. Čakamo na rešitev že nad eno leto. Izgubili smo tedaj vse zaupanje do mož, ki prihajajo na krmilo iz vrst strankarskih politikov. Zahtevamo, da se postavijo vbodoče pri volitvah kandidatje iz vrst državnih uradnikov, kateri ne bodo odvisni od nobene stranke, kateri naj bodo vestni, ki ne bodo izkoriščali države in nas.

K. Z.

Iz krogov pis. oficijantov. Menda ravno pred letom so donesli naši slovenski dnevnik prav zanimivo vest, da so pisarniški oficijanti v napredovnjem doseglju velik uspeh, namreč, da so uvrščeni v skupino E državnega uradništva. Vsacega izmed teh uslužbencev se je pletilo gotovo veliko veselje nad tem uspehom njihovega nastajanja in s tem činom se je tej vrsti uradništva iz stare Avstrije le nekoliko popravila krivica, njej sticajna. Vsakdo bo mislil, da imamo v mislih te vrste uradništva v naši novi domovini Jugoslaviji, ker je ta naša nova demovna Jugoslavija to žalostno institucijo prevzela od blagopokojne Avstrije, ali ne, — to se je zgodilo v Avstriji in pa v Čehoslovaški. In sicer v Čehoslovaški že baje od dne 1. decembra leta 1918. v Avstriji pa od dne 1. marca 1919. — Kaj pa pri nas na Slovenskem? Baš nekako lansko leto osorej so tudi naši slovenski listi prinesli za to vrsto državnih uslužbencev razveseljivo vest, da je deželna vlada v eni svojih sej odredila in sklenila, da se pisarniški oficijantje uvrste v kategorijo E pragmatičnega uradništva in torej pragmatificirajo. — Veliko zadoščenje so občutili te vrste uradniki in prekipevala so srca polna hvaležnosti napram naši vladi, ki se je osokolila, tej vrsti javnih uradnikov popraviti krivico, storjeno ji od birokratsko-militaristične raine Avstrije. In res — že tekom marca 1919 (lanskega leta) je zahtevalo, sklicevaje se in izvrševaje ukrep deželne vlade za Slovenijo, višje sodišče za Slovenijo v Lj. sposobnike svojih podrejenih oficijantov in meseca

maja ter junija so bila imenovanja v pravosodstvu tudi izvršena! A pri politični in pa finančni upravi ta imenovanja še do danes niso izvršena in z razočaranjem gledajo danes v službi starejši oficijanti — svoje nekdanje tovariše v pravosodstvu — z isto ali pa še boljšo kvalifikacijo — po plačah ne samo v XI., tudi v X. in IX. razredu. V Avstriji nosijo seveda tudi naslov svojega čina. Danes imamo v Sloveniji že od nje osvoboditve tretjo vlado. Prva je bila koalicijska, druga demokratsko-socialistična — a sedanja, ta pa ne vemo, kaka bo! — Prva naša vlada se je začela z ureditvijo tega vprašanja pečati in je to načela. — druga vlada — o kateri smo mnogo pričakovali, tega ni hotela ali pa ni mogla izpeljati. — a tretja naša vlada, ki smo jo dobili sedaj — ali nam bo ta pripomogla do uspeha? Upajmo! Če pa zadeva, kakor je domnevati — leži v Beogradu — potem prosimo, da se najenergичneje pritisne na vlado da to izvede, ker s tem popravi krivico in nas dvigne moralno, kar upamo, da imamo pravico zahtevati. Tudi naše organizacije prosimo, da se zavzamejo z vso odločnostjo za pravične naše zahteve. Veritas.

Položaj užitinskih uslužbencev v Sloveniji je nad vse slab. Kakor znano, smo užitinski uslužbenci postali s 1. januarjem t. l. državni uslužbenci. Dosegli pa s tem še nismo ničesar, dasiravno smo državljani ene in iste države. Medtem, ko so drugi državni uslužbenci že dvakrat prejeli povišano draginjsko doklado, se je užitniskim uslužbencem s 1. jan. t. l. zvišala samo 60% draginjska doklada. Gospod deželni predsednik dr. Brejc je dne 28. oktobra 1919 izjavil napram društveni deputaciji užit. uslužbencev nastopno: „Ko postanete državni uslužbenci, imate užit. uslužbenci potem iste pravice in ugodnosti, kot ostali državni uslužbenci!“ — Torej užit. uslužbenci naj potem takem živimo zgolj od lepih besedi od strani merodajnih faktorjev? Izgovor, da še ni užit. reforma rešena in da ni kritja, ne drži; če je za druge državne uslužbence kritje, se mora najti kritje tudi za teh 180 uslužbencev. Merodajni faktorji, zganite se in ne odlašajte, ker draginja je za vse državne uslužbence enaka! — Iz drugega dopisa v istem vprašanju posnemamo: Gospodje revidenti so bili od deželnega odbora definitivno imenovani ter jih je sedaj tudi država sprejela. Samo mi po deželi smo še vedno pogodbeni, čemu to? Zakaj nas ne uvrste v kakšno kategorijo državnih uslužbencev? Denar pobiramo, oddajamo račune in novce pravilno, letamo kot čebele od cvetice do cvetice, ki nabirajo medu, tako delamo tudi mi po deželi. Koliko obleke, čevljev se raztrga, ali tega naši gospodje nočejo nič slišati ter plačajo mesečno potovalne stroške 2 K, piši in beri dve K. Kaj si more užitniski uslužbenec kupiti za to svoto? Naša služba je tako težavna, naporna in odgovorna. Vsak železniški delavec, ki samo 8 ur na progi čisti in kamenje tolče, dobi mesečno 1000 do 1200 K plače; on ni odgovoren, če en kamenček več ali manj položi na progo, odgovorni pa smo mi za vsak vinar, da ne pride preveč ali premalo v državni fiškus, odgovorni smo za vsak liter vina ali kg mesa, da se ujema pravilno. Enkratni nabavni prispevek in draginjska doklada sta šla po vodi. Na vse umetne načine nam odtegujejo. Mislim, da so si gospodje ušesa zamašili, ker nočejo naše pravične želje in prošnje poslušati.

Stanovsko društvo deželnih užitniskih uslužbencev na Kranjskem s sedežem v Ljubljani je spremenilo na zadnjem občnem zboru dne 15. februarja t. l., prejimenovani naslov v: „Društvo užitniskih uslužbencev v Sloveniji s sedežem v Ljubljani“. Umevno je, da se je na občnem zboru pretresoval naš položaj, ter se je naročilo gospodu predsedniku, da ukrene vse potrebno za izboljšanje gmotnega položaja. Delegat g. J. Tomažič je podal obširna poročila iz sej „Društva državnih uslužbencev na slovenskem ozemlju“, iz česar se je razvidelo, da je potrebno, da se strnemo vsi v eno močno organizacijo. Z ozirom na blagajnikovo poročilo zvišala se je članarina na 2 K mesečno od 1. januarja 1920 dalje. Vse podpore in posmrtnine se izpačujejo le po možnosti. Uvidelo se je, da je vsaj trimesečno predplačevanje članarine neobhodno potrebno. G. tovariš Jevšnik je poročal, da nadzornik državne užitnine g. fin. svetnik J. ni kriv naše katastrofe, kar je votovi tovariši v zmoti trdijo; k temu je pripomnil gospod predsednik, da je resnica, da gotovi nepoučeni tovariši to sumijo, da pa po njegovih izkušnjah in prepričanju omenjeni gospod celo deluje za nas; vsaka druga misel je neutemeljena oziroma napačna. Poročilo se je vzelo na znanje oz. odobrilo. Priporočalo se je list „Naš Glas“ katerega naj si vsak naroči. Dognalo se je, da je največji škodljivec sebi, tovarišem in društvu vsak neorganiziran tovariš, ki kritizira ter od strani ogleduje boj društva, a je pripravljen vsak čas uživati sadove društva. Isto povdarjajo vsa društva. Pristopite toraj vsi k društvu! Novoizvoljeni odbor je sledeči: Predsednik Ovin Anton, užit. vodja v Trebnjem; podpredsednik Tomažič Ivan, užit. vodja Šmarje-Sap; tajnik Jovan Vinco, užit. pristav Ljubljana; blagajnik Otrin Jakob, užit. pristav Ljubljana. Odborniki: Porent Ivan, Krečič Ivan, Hvastja Andr., Fric Aleksander in Rupnik Franc. Namestniki: Varl Stefan, Leskovec Franc in Mihevc Anton. Tajnikov nam.: Senčur Jakob, blag. nam.: J. Supin. Kot poslanec k društvu drž. uslužbencev na slovenskem ozemlju je imenovan podpredsednik.

Vse članice „Sloge“, društva žena in vdov javnih nastavlencev in nastavljenk opozarjamo, da dobe izkaznice društva vsako sredo in soboto od 3.—4. pop. Kralja Petra trg 3 l. nadstr. (Slovenski trg). Tamkaj se sprejemajo tudi nove članice. Pri prejemu izkaznice je treba vplačati vpisnine 1 K in članarine vsaj za tri mesece po 1 K. Trgovci, ki so društvenim članom priznali ugodnosti, so: Za manufakturo I. C. Mayer, za steklovino Fran Kollmann, za perilo itd. C. J. Hamann, za obutev Peter Kozina. Ta tvrdka daje popust samo na luksuzne čevlje iz boksa, ševro in lakastega usnja. Za prostejšo blago, n. pr. iz kravine, pitlinga itd. vsled manjšega zaslužka pri tej obutvi ne daje popusta. Pri nabavi več parov želi tvrdka, da se kupec izkaže s številom rodbinskih članov, potrjenim od našega društva, kar naj članice blagovljo upoštevati. Imena trgovcev, ki bodo javnim nastavlencem priznali kake ugodnosti, objavimo v „Našem Glasu“. Več zvedo članice pri predsednici. Ker pri naša društvo „Sloga“ članicam gospodarske koristi, pristopajte pridno k društvu in ga priporočajte!

Iz krogov davčnih uradnikov nam pišejo: V vseh drugih strokah so se vršila

že po večkrat prav izdatna napredovanja in imenovanja, — nekateri so bili v Jugoslaviji že po 2—3 krat povišani, samo v naši stroki se še ni zgodilo skoraj ničesar. Vršila so se pač nekatera imenovanja v VIII. razred in meseca aprila so bili nekateri na tihem provizorično pomaknjeni v IX. razred, to pa je bilo tudi vse. Medtem so bili že lanskega leta hrvatski kolegi deležni izdatnih povišanj še celo v VII. razred — pri nas so bili povišani akademiki, geometri, računski in carinski uradniki, davčne uradnike pa se je celo polnoma prezrlo. Pri poverjeništvu se nas že eno leto tolaži s tem, da se bodo v kratkem vršila imenovanja po ključu, ki ga je izdelal g. nadsvetnik, a ostalo je vedno samo pri obljubah. Skoraj ni verjetno, da se ne bi dalo z doslednim drezanjem in osebnimi intervencijami doseči kaj v naš prilog, — mogoče bomo imeli pri sedanji vladi več sreče. Ne bi se oglasil, če ne bi trpel zaradi te malomarnosti občutne gmotne škode. Ne ozirajte se na to, da imam že nad 20 službenih let in so bili nekateri mlajši kolegi, kakor že omenjeno, na tihem provizorično pomaknjeni v IX. plač. razred, sem mesečno oškodovan za najmanj 120 K na dietah, ki se nam v zasedenem ozemlju izplačujejo in katerih dobim po X. činovnem razredu kot oficijal, čeravno imam že tri leta premje IX. pl. razreda.

Na več krajih se bere »Užitniski urad«; vsakdo si misli, da ondi stanujejo one vrste uslužbenci. Pa kako se razočara, ako stopi v tako pisarno, ko vidi, da so otroci vsi bos, raztrgani in sestradani, da so komaj podobni človeškemu bitju. Vsakdo bi se lahko predstavljal, da smo v Afriki, ne pa v naši Jugoslaviji. Kakšen ugled morejo imeti potem uslužbenci pred strankami, ko vidijo, da bi bili bolj potrebni milodara, kot pa da bi oni kontrolirali druge. Obračamo se s prošnjo do ministrstva financ, naj že enkrat uredi tudi naše plače, ali naj pa preskrbi lajne navadnim prosiakom, da se bomo vsaj ločili drug od drugih in da nas vsaj stranke ločijo!

Delo. G. Kremžar je nar. socijalistični stranki močno zameril, da se je v svojih načelih izrekla za osebno odgovornost uradnika, češ, s tem pa že ne bo NSS nikogar pridobila, ker bi se vsak uradnik za osebno odgovornost lepo zahvalil. Ali osebna odgovornost in ustvarjati delo, katerega si lahko kot svoje stvaritve vesel, za katero stojiš z vso svojo osebnostjo, ki moralno (v slučaju, da princip osebne odgovornosti prodre) ni manjša kot pa osebnost šefa, ki te za način rešitve tvojega dela ne bo več sekiral in bo zato postal tudi nepotreben, kar bo imelo za posledico, da boš sam svoj lastni šef, poleg tebe bo ljudstvo, nad obema pa sodišče; ali pa ostaneš kuli in — oprosti izrazu — šribar, kriveč se pred šefom, da najde tvoja v nesvobodi, v vezeh bogve kolikerih ozirov porojena »rešitev« akta milost. — Izreci se za eno ali drugo, dragi moj, to je stvar okusa in npravnosti. Zopet problem: ali kaste ali ena sama enakopravna družba in v njej ti z ljudstvom, čigar zadeve upravljaš, enakovreden. Prigovarjanje, za kaj se izreci, je nepotrebno. Eden pojde za Kremžarjem, preklinjajoč pri cvičku svoj stan in svoje duhomorno delo, drugi pojde za gibanjem, ki poje pesem dela.

Za potomce Komljenovičeve. Pišejo nam: Citajući glasilo „Naš Glas“ od 19.

februara 1920 našao sam na pasus, u kojem tražite točnu adresu udove pokojnog Radoslava Komljenovića, bivšeg pol. pristava. Adresu vam šaljem kako slijedi: Sima udova Komljenović, supruga pok. Radoslava, Zahumska ulica br. 4. Mostar. Na gornju adresu izvolite sakupljene darove priposlati, te vas molimo, da putem Vašega lista ispred mene i sve siročadi svim darovateljima od svega srca zahvalite, te da im Bog naplati za to, da su ovoj sirotinjo u najvećoj nuždi pomogli. Sa osobitim poštovanjem Nikodem Komljenović, želj. graditelj, tator malodobne djece, Mostar.

Z bikom se bosti je brezplodno, a z „Domovina“ polemizirati ravno tako. V isti sapi priznava, da se gode našim carinarjem krivice, a nas poučuje, da naš način pisanja ni pravilen. Skoraj je ni številke „N. G.“ brez prošelj, tožb in protestov naših carinarjev: vedno isti obupni ali ogorčeni vzkriki. A vse je bob ob steno. „Domovina“ vse to ve, a ker se je zaletela in smo ji dokazali, da smo vse načine že poskusili, vse metode že uporabljali, da smo stvarno, resno dokazovali, milo prosili, pokorno opozarjali, živo, a dostojno ugovarjali in končno, končno tudi zagodrnjali in naposled še zakleli, — zdaj „Domovina“ ne more storiti ničesar drugega več, nego — **natolcevat**. Pravi namreč, da se naša kritika ne obrača samo proti onim, ki pravilno ne postopajo, temveč sploh proti Srbom kot takim, ki jih „N. G.“ smeši in celo zasramuje. To očitje mora uredništvo najresnobeje odkloniti. Ko ni bilo v vsej Sloveniji še niti celih 100 rojakov, ki bi se bili z dušo in srcem zanimali za Srbijance in ki bi jih zavedno ljubili ter nesebično delovali za čim ožje kulturne, socialne in politične stike z njimi, že takrat je bil naš urednik med prvimi, najgorečnejšimi prijatelji Srbijancev. In danes ima naš urednik z najvišjimi srbijanskimi krogi ozke stike ter s prvimi kulturnimi delavci, literati in umetniki, najiskrenejše zveze. In ti srbijanski prijatelji prav tako obsojajo vse krivice brez ozira, so li slovenske, hrvatske ali srbijanske. Generalizirali nismo nikoli. Kakor imamo slabe Slovence, prav tako so nekateri Srbijanci slabi. Žalibog! — Zato pa noben pameten in pošten človek ne bo smešil ali zasramoval vsega naroda zaradi posamezne stranke ali zaradi posamezne osebe. Če obsojamo Ninčiča, Veljkovića, Protića, razne srbske višje ali nižje birokrate, zato še ne mečemo iz svojih src vseh Srbov! Zaradi enega Sušteršiča ali Dežmana ni lopovski ves slovenski narod. Naša ljubezen do Srbije je plamteča, a ni slepa, naša kritika je včasih ostra, a ima najplemenitejši namen: ker tvorimo skupno državo enakopravnih članov, delajmo vsi pošteno za red, enakopravnost in pravičnost povsod in vselej! Živela troedina Jugoslavija, a proč s korupcijo, protekcijami in balkanizmom!

„Domovina“ se je v svoji številki od 1. tega meseca zopet zaletela v naše glasilo. Zvijaja se in zavija, a da bi pošteno priznala resnico, tega poguma nima. Naj bo prepričana, da se bomo tudi naprej borili za enakopravnost, ne oziraje se, če je to drugim prav in ne glede na to, če je to »dunajski ali pa pariški ton«. Nikdar ne bomo dopustili, da bi se pod krinko bratstva po dobro zamišljenem sistemu odmerjala enakopravnost po stopnjah. Če smo res bratje, potem naj se res bratsko ravna; sicer bo obstojalo bratstvo le na

papirju. Za državljane več klas' pa v naši svobodni Jugoslaviji ni in ne sme biti prostora. Enake pravice, pa tudi enake dolžnosti za vse! Naredite konec samopašnosti in očitemu zapostavljanju slov. in hrv. carinarjev, to bi bila naloga častnikarjev, ki se hočejo res zavzemati za urejeno in vsem pravično Jugoslavijo. S prikriivanjem in olépsšavanjem krivic tega ne bomo dosegli. S hvalisanjem kaotičnih razmer dosežemo pač le učinek, ki bo na kvar naši ljubljani domovini! Poučiti se treba o dejanskih razmerah, potem bo sodba tudi v očeh stroge in črnogledne „Domovine“ izpadla tako, kot si žele slov. in hrv. carinarji. J.

Strokovne strankarje — je imenoval »Slovenec« naše glasilo, našo organizacijo, in naše pristaše. Vedno naglašamo, — trdi »Slovenec« — da je naše glasilo samo stanovsko, ki zastopa samo stanovske interese uradništva, v istini pa prodajamo pristno liberalno vino. »Naš Glas« da je samo ekspoziura liberalne stranke. Ob vsaki priliki udarja po nasprotnih strankah in dela reklamo za demokratsko politiko. Solze pretakamo po stranki bančnih mogočnjakov, vojnih dobičkarjev in ljudskih oderuhov, ki je v največjo škodo naše države šest mesecev brezvestno in nedemokratsko paševala. In ta stranka je seveda naša milost v očeh nas, nestranskih strankarjev! Tako nas pere »Slovenec«, in skesanega srca bi trkali na svoje prsi in pripoznali svojo krivdo, ako bi bilo — resnica, kar se nam predbaciva. Resnica je pa le ena, in sicer: da se je »Naš Glas« kot nepristranski stanovski list postavil vselej v boj proti vsem političnim strankam, ki so ovirale ali celo nasprotovale opravičenim zahtevkom javnih nameščencev v emotnem in splošno stanovskem oziru. Kako odločen je bil boj našega glasila zoper ono »demokratsko in liberalno« stranko, katere ekspoziura nismo in si nikakor ne prizadevamo biti, temnanj pa postati, kaže nam pisava našega lista vse doslej: najbolj pa naši shodi in razpust »Saveza javnih nameščencev« ter aretacije njega vodilnih članov; da nam demokratska »Domovina« očita dunajski duh in glasilo JDS skoraj ignorira — to lahko opazi tudi brumni »Slovenec«. Zavedno torej lahko trdimo, da je naše delovanje in pisanje popolnoma nestransko, ter se omejuje edinole na zaščito stanovskih koristi javnega uradništva. Nočemo, da bi nas pri tem izrabljale niti demokratska, niti socialdemokratska, pa tudi ne slovenska ljudska stranka. Da bomo pa hvaležni vsakteri teh strank, ako se bo zavzela za gnotne in stanovske interese javnega nameščentva, to ji zatrujemo že naprej, ne da bi ji obečali, da postanemo zaradi tega slepi privrženci te stranke, ker bi vsled tega postali res — strokovni strankarji. Premnogo je dela, ki čaka narodno predstavništvo in katerega izvršitev javno nameščentvo želino pričakuje. Liberalno-demokratska vlada je padla in mnogo nam obeta sedanja, tudi ljudska vlada. Po vaših delih vas bomo spoznali. L.

Verižništvo. Iz Zalega loga nam pišejo: Državni urad za pobijanje verižništva in tihotapstva je razpregel svoje mreže na vse strani s še dokaj dobrim uspehom, kakor je razvidno iz dnevnih poročil. Dosti boljše uspehi bi se pa dali doseči, če bi organi tega urada bili „na mestu“. Ne trdim, da bi ne bili sposobni za težavno službeno opravilo, tudi bodo

imeli menda tako dalekosežna službena pooblastila, kakor jih narava službe zahteva, — pač pa jim bode nedostajalo potrebnih sredstev, kar se da soliti po njih nastopu. V naši gorski vasi sta se pojavila dva taka čuvaja pravice. Eden v civilni obleki, drugi pa v uniformi državnih redarjev. Odšla sta tudi v hribe — kupovat govejo živino — seveda z dobrim namenom, da bi imela službeni uspehi. Ali kdo jima bo šel na limanice, ko pa že skoraj vsi Gorjani vedo, da je „tajna“ policija v Zalem logu! V četrtek sta baje prišla na Davči h kmetu, (ki je že dalje časa na sumu tihotapstva — pri orožnikih in pri finančni straži namreč), hoteč kupiti kravo za na Primorsko. Ali prebrisani in z vsemi žavbami namazani kmetič pogleda prišleca po strani, potem pa jima reče kar v obraz: Vama pa že ne prodam krave! Mislita, da ne vem, kdo sta! Že pred 5 dnevi mi je pisal brat iz Ljubljane, da naj se pazim, ker pridejo „tajni“ tudi v hribe! — To je torej tajnost! Po tem bodo tudi uspehi! Vlada naj bi raje finančni straži dala dalekosežnejše pravice (orožniki so v tej zadevi na dobrem). Tajne organe pa naj bi porabila v mestih, kjer bi bilo bolj na mestu, kot pa v hribih.

Smrtna kosa. Našemu blagemu tovarišu in zaslužnemu društvenemu predsedniku car. glav. revizoru g. Justu Piščancu je nemila usoda nenadoma ugrabila nabudnega sina-edinca Justa, konceptnega aspiranta, v sredi najbujnejšega mladeniškega cvetja. Prerano umrl je bil dika in edina nada težko prizadete rodbine. Pogreb se je vršil 8. marca pop. — Težko prizadetemu tovarišu in njegovi neutolažljivi rodbini najiskreneje sožalje. — Društvo carinskih uradnikov.

Skupna seja vseh „Samopomoči“ v Sloveniji se je vršila 7. t. m. v Ljubljani. Zastopane so bile Litija, Cerknica, Konjice, Slov. Bistrica, Radovljica, Metlika, Slovenjgradec, Črnomelj, Kranj, Krško, Kočevje, Žužemberk, Novomesto, Celje, Kamnik in Ljubljana. Seje se je udeležil tudi vodja oddelka za prehrano v Sloveniji, g. direktor B. Senekovič. Soglasno se je sklenilo predlagati odseku za prehrano, da izroči ves dovoljeni državni kredit „Samopomoči“ v Ljubljani v to svrhu, da nabavlja živila in gospodarske potrebščine tudi za „Samopomoči“ v ostali Sloveniji po navodilih odseka za prehrano; dalje da se ustanovi takoj odbor, sestojec iz zastopnikov vseh „Samopomoči“, da na podlagi praktičnih izkušenj izdelajo načrt nakupovalne centrale, kooperacija pa se začne takoj. Odsek se je izvolil ter sestavi načrt za ustanovitev nakupovalne centrale ljubljanska „Samopomoč“, načrt predloži ostalim zadrugam v proučevanje in event. popolnitev, nato pa skliče vse „Samopomoči“ na ustanovno skupno sejo. Zapisnik priobčimo v prihodnji številki „N. G.“

Vse domače jugoslovanske tvrdke prosimo, da takoj inserirajo v Našem Glasu!

Za tiskovni sklad „Našega Glasu“ so darovali sledeči:

Davorin Pen, v Murski Soboti, Jernej Petrič, Ivan Znidaršič in Rudolf Vandel v Vel. Lašah, Vinko Gal, Josip Pihler, Friderik Pirkmaier, Fran Lorber, Anton Vavpotič, Fran Lederer, Alojzij Ožbina in Tomaž Petek vsi v Slov. Bistrici po 3 K

g.g. Franc Augan, Albin Debevc, Robert Kriegl, I. Sluga, Fr. Žagar, I. Lunaček, M. Lavrenčak, I. Gombač, F. Čuden, I. Elsner, I. Jagodič, E. Sušteršič, J. Mlakar, M. Debevc, J. Zorn, Janko Torkar, Joško Lamprecht, Ivan Kosem, Ivan Ročan, Franc Goritschnik, Albin Zajec, Božidar Tomšič, Franc Zorc, Franc Beg, Ed. Breskvar, Fr. Tausas, Franc Bergant, Vladimir Ogorelec, Vladimira Sever, dr. Anton Orlič, Josip Blaž, Matija Rodič, vsi v Ljubljani, Anton Spec, Franc Kanc in Ladislav Vovčina v Kozjem in Ivan Stupar v Višnji gori

po 2 kroni.; gg. J. Perše, M. Schmidmajer, J. Poganičnik, Marija Batič, Franc Širca, vsi v Ljubljani. Drago Kogelnik v Ojstrici, Edvard Čeh v Ptujju Josip Prašnikar in Josip Badiura v Višnji gori po 1 K; g. Simon Grobelšek, Brezovica pri Ljubljani 50 h; g.g. Franc Brunskole, Grad pri Bledu, Franc Ferjan, Ljubljana po 20 h; skupaj 1485 K 90 h in v št 6-10 izkazani znesek 1943 K 40 h, skupaj torej 3429 K 30 h. Vsem darovalcem in nabiralcem srčna hvala, drugim pa v posnemanje! Ostale darovalce priobčimo drugič.

... SPECIJALNA TRGOVINA ...
Z JUVELI, ZLATNINO IN URAMI

LUD. CERNE
LJUBLJANA,
WOLFOVA ULICA 3. 16-3

VELIKA ZALOGA Na debelo! Na drobno!
Solidne cene!

BOGATA IZBIRA

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. **LASTNI MODNI ATELJEJE.** OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

SRAJICE, SAMOVEZOVICE (KRAVATE), NOGAVICE I.T.D.

PRVA KRAHJSKA RAZPOSILJALNA

8-5

SCHWAB & BIZJAK
LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavar. no.

MODNA : T. EGER
TRGOVINA
v Ljubljani, Sv. Petra c. 2

Prporoča za gospode in ima vedno v zalogi najmodernejše kravate, ovratnike, trde in mehke, žepne robce, srajce, naramnice, nogavice in rokavice. Za dame najmodernejša svila, gladka in v barvah za bluze, ovratniki zadnje novosti, nogavice in rokavice v vseh cenah in elikostih, pasovi, vlasnice, igle, brože, steznike itd. itd. 28-1

Parfume in kosmetične potrebščine vedno najfinije v zalogi.
Članom društva javnih namešencev proti izkazu legitimacije 10% popusta.

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Posojila na osebni kredit: 6% —
Posojila na hipoteke: 5 1/2% — Me-
sečna odplačila. Ranžijska posojila
na več let; mali vračevalni obroki.

— Pisarna: Kongresni trg 19.

Uradno ura od 3. do 12. ure. — Prospekti brez-
plačno na razpolago. — Rezervni zakladi nad
500.000 K. — Hranilne vloge 3 1/4%.

F. P. Zajec
Ljubljana,
Stari trg 9.

Bogata zaloga očal, ščipalcev, umet-
nih oči, daljnogledov, toplomerjev,
barometrov itd. Trgovina z urami,
zlatnino, juveli in srebrnino.
Tovarniška zaloga gramofonov in plošč.
Vsa popravila se izvršujejo strokov-
njaško v lastni delavnici.

Električen obrat.

I. C. Kotar,
Ljubljana,
Wolfova ul. 3.

Drogerija

Fotomanufaktura

3-6

Papir, pisarniške potrebščine

razmnoževalne aparate, črnilo,
šolske potrebščine i. t. d. i. t. d.

kupite najbolje pri tvrdki

Ivan Gajšek, proi. I. Bahovec

— papirna trgovina —

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2
polog Prometne banke. 6-5

Na prodaj

je za vsako tovarno primeren prostor z ve-
liko vodno silo blizo
premogovnika in želez-
nice.

Kje, pove upravništvo.

Prporoča se tvrdka 4-6

Jos. Petelinc

trgovina z galanterijskim in mod-
nim blagom, zaloga šivalnih stro-
jev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.
15-3

Trgovina s ščetinastimi iz-
delki. Galanterija in par-
fumerija. Edina zaloga
jugoslovanskih

K V A R T
k a k o r
t a r o k,
m a r i j a š, w h i s t, p r i m o r k a.

! Agitirajteza „Naš Glas“ !

H. SUTTNER

H. SUTTNER

Mestni trg št. 23 v Ljubljani.
Eksportna tvrdka z urami, zlatnino,
srebrnino in različnimi
potrebščinami.

Zahtevajte cenik, katerega dobite zastonj in poštine prosto.

H. SUTTNER

17-3

BARVA ■ ■ ■ **KEMIČNO** ■ ■ ■ **ČISTI**

vsakovrstno blago, obleko

18-3

PERE domače perilo (pošilja po isto na dom)

SVETLOLIKA

ovratnike, zapestnice in srajce

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. **LJUBLJANA**, Podružnica Selenburgova ulica 3.
Podružnice: **MARIBOR** — **NOVO MESTO**.

**Westinghouse
Watt
Kremenezky
Metax**
Eksport & Import

5-8

„Balkan“ ⁶⁶ trgovska, spedijska in komisijska d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst. Zaccarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na vse strani. Javno skladišče z lastnim železniškim tirom Reekspedicije itd. itd.

Brzjavni: „BALKANSPED“ Interurban telefon 366.

10 4

Vedno najnovejše

Od dobrega najboljše

Specijalna modna in športna trgovina :: za gospode in dečke ::

J. KETTE, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3.

1-6

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica **Alojzij Fuchs** — Selenburgova ul. 6.
Kupujem staro **zlato in srebro** po najvišjih cenah, priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. — Vsa popravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno. — Kupujem staro zlato in srebro, istotako briljante in diamante.

20-3

Kavarna „Central“

19-3 se priporoča za mnogo-brojen obisk. Pristna kava, cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar
Ljubljana - - Sv. Petra nasip.

Drogerija „ADRIJA“
Fotomanufaktura

22-3 P. rfumerija
B. Čvančara

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.